І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЧЕРВНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 8, 1965 No. 106. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 7 червня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАКЛИКАЄ ДО МИРУ В СВІТІ, промовляючи у Вашингтоні в Католицькому університеті. Президент сказав, що „мир постійно стукає до дверей". і що „Америка і вільний світ є готові відкрити свої двері та запросити мир, щоб увійшов досередини та замешкав навіки між всіми країнами". Президент не висловив жадної зміни в американській політиці, його промова була новим закликом до „всіх держав, щоб спільно йти до миру". Слова Президента викликали довгі оплески, коли він звернувся до „комуністичних держав, до СССР, до країн Східньої Европи, до держав Південно-східньої Азії" з запрошенням разом засісти до переговорів.

АСТОНАВТИ ДЖЕМІНІ 4 МАЮТЬ ВЕРНУТИСЯ НА ЗЕМЛЮ ПІСЛЯ ЧОТИРИДЕННОГО ЛЕТУ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ. Приземлення заплянуване на год 1:14 по полудні 7-го червня в понеділок в районі Бермудських островів на Атлантику. В неділю 6-го червня припинив свою діяльність електронічний компютер в кабіні Джеміні, але фахівці заявляють, що приземлення зможе відбутися зовсім безпечно без тієї машини, бо астронавт Джеймс МекДівітт діставатиме вісті з наземних станцій під час приземлювання. 21 корабель, 100 літаків і 7,000 моряків чекають на те, щоб допомогти астронавтам щасливо видістатися з кабіни та дістатися на корабель.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ОБІЦЯЄ НЕГРАМ ДОПОМАГАТИ В ОСЯГНЕННІ ПОВНОЇ РІВНОСТИ. Промовляючи на закінченні шкільного року в Університеті Говарда у Вашингтоні, Президент сказав, що законна воля й рівність не вистачають на те, щоб запевнити негритянському населенню повне користання з американської справедливости й багатства та обильности всього. Президент заявив, що після ухвалення закону про виборчі права „почнеться щойно друга дія боротьби за громадянські права". Виграти цю битву — це ціль його уряду.

СЕНАТСЬКА ФІНАНСОВА КОМІСІЯ ДОЗВОЛЯЄ ЗАРОБЛЯТИ ПЕНСІОНЕРАМ ПО $1,500 РІЧНО, а не по $1,200 річно, як це є тепер і як запроєктувала Палата Репрезентантів в новому законі про медичну й шпитальну опіку над емеритами. Сенатська Комісія ліберальнішою є і щодо дальших заробітків пенсіонерів. Від кождих зароблених трьох долярів в сумі від $1.500 до $3,000 пенсіонер має діставати два доляри, а державна скарбниця мала б стягати одного доляра. В проєкті Палати це відноситься до зароблених грошей від $1.201 до $2,400.

ДЖЕМІНІ 4 — ЦЕ ВЖЕ 1,390 ПРЕДМЕТ, ЯКИЙ ЛЮДИНА ВИПУСТИЛА В КОСМОС, — як стверджує летунська дослідна станиця в Колорадо Спрінґс, Ко. Спалена перша частина ракети підсилювача має порядкове число 1,391. Ця станція заявила, що не могла зарахувати майора Едварда Вайта до предметів, літаючих в космосі, бо астронавт Вайт був поза кабіною Джемінай 4 тільки 20 мінут, а станиця дає числа тільки тим предметам, які літають по космосі принаймні 90 мінут. Тепер в космосі є більше як 600 сателітів.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ВІЛЛАРД ВІРЦ ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШЕ ОСВІТИ ДЛЯ СТАРШИХ, промовляючи на закінченні шкільного року в Університеті стейту Айова. Вірц казав, що майже не звертають уваги на це, що старші люди не знають найновіших здобутків науки, хоч тепер сума знання що десять-п'ятнадцять років подвоюється. Тепер швидше можна навчати людей в порівнянні з давнішими роками, і тому треба б із цього скористати та поширювати освіту між дорослими.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ВЕРНУВСЯ ВЖЕ ДО БОННУ з своїх відвідин в ЗДА. У спільному комунікаті, що його проголосили президент Джансон і Ергард — ствердженo однозгідність становищ щодо політики в Південній Азії та супроти НАТО. Ергард рішуче підкреслив, що у вирішуванні долі Німеччини Америка мусить мати співвирішний голос. Ергард висловився теж за дальше перебування збройних сил ЗДА в Европі „поки вони там потрібні". В усіх цих справах французький президент де Ґолль займає протилежне становище. В цьому тижні де Ґолль приїде до Бонну.

СОВЄТСЬКА ДИПЛОМАТІЯ СТАРАЄТЬСЯ ПРИЄДНАТИ як мога більше азійських і африканських держав, щоб вони підтримали участь СССР в азійсько-африканській конференції „на вершинах". яка починається 29 червня ц. р. в Альжирі. Рішуче проти цього є Комуністичний Китай. Совєти купили собі голоси Північного В'єтнаму доставами протилетунських ракет і літаків та Індонезії — підтримкою її ворожої супроти Малайзії політики.

НА ТАЙВАНІ (ФОРМОЗІ) ПЕРЕВОДИТЬСЯ ПРИСПІШЕНИЙ ВИШКІЛ для висадної операції. В авангарді такої операції мала б іти одна дивізія силою 10.000 вояків. У 600.000-ій армії Вільного Китаю тайванці становлять більшість воящтва, зате старшинський корпус майже виключно складається з професійних старших-китайців, ворогів комуністичного режиму Мао Тсе-тунґа.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛЕВІ ЕШКОЛЬ ВИГРАВ у внутрішньо-партійній боротьбі між ним та кол. прем'єром Давідом Бен Ґуріоном. Бен Ґуріон виступив недавно одверто проти Ешколя, як „нездатного" до виконування свого уряду та заявив готовість вернутися до влади. Центральний комітет їхньої Мапай-партії 179 голосами проти 103 підтримав кандидатуру Ешколя на прем'єра в майбутньому та подібною більшістю відкинув вимогу Бен Ґуріона передати справу на розгляд партійного конґресу.

СИРІЯ ЗАКИНУЛА ЄГИПТОВІ, що той тільки кричить про свою ворожість супроти Ізраїлю, але у випадку війни Сирії проти Ізраїлю не поспішив би Сирії з допомогою, хіба що ізраїльські війська стояли б вже перед вмаршем до Дамаску, а єгипетський президент Нассер хотів дістати авреол „спасителя" Сирії. Таким чином внутрішні сварні в арабському світі поширили свій засяг.

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЧУ ЕН-ЛАЙ ВИСТУПИВ в Танзанії, східньо-африканській державі з гострими демагогічними закидами проти ЗДА, яким нібн не залежить на добробуті і державній незалежності азійсько-африканських країн, а хочуть „тримати свій чобіт на шиї азійців і африканців".

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКИЙ РЕЖИМ ПРЕМ'ЄРА ГЕНДРІКА ВЕРВЕРДА ЗГОЛОСИВ до парляменту новий законопроєкт на поглиблення і затіснення поліційних репресій проти всякої опозиції проти біло-расової політики того уряду. За тим новим законопроєктом дається прокуратурі право арештувати також свідків всяких „злочинів" та тримати їх в арешті без суду й права комунікуватись з оборонцями чи своїми родинами.

ЛЕТ ДЖЕМІНІ 4 МАТИМЕ РІШАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ОПАНУВАННЯ КОСМІЧНИХ ПРОСТОРІВ

Кемп Кеннеді, Флорида. — Лет американських астронавтів майорів Джеймса МекДівітта та Едварда Г. Вайта другого в кабіні Джеміні-4 є дуже важливий для дальшого опановання космічних просторів, головним чином до лету на Місяць. Чотириденний лет довкола Землі відбувся бо ..о з пляном. Астронавти досліджували всі можливі труднощі летів по космічних просторах, використовуючи до того численні інструменти, які були в кабіні. Астронавти мали контакт із контрольним центром у Гюстоні, Тексас, та з іншими наземними контрольними стаціями. Вони розмовляли із своїми дружинами та з іншими астронавтами, які ввесь час виконували службу в різних стаціях по цілому світі. В неділю припинив діяти один компютер, який обраховував різні складні справи у зв'язку з летом та з причалюванням кабіни на Землю. Фахівці запевняють, що приземлювання кабіни може відбутися із повною безпекою без діяння компютера, бо астронавти одержать інформації з наземних стацій. Кабіна має осісти на океані 400 миль на південь від Бермудських островів. В цьому районі розставлена ціла армада кораблів: 21 корабель фльоти та понад 100 літаків і гелікоптерів та около 7 000 осіб, які є під командою генерала-поручника Лейтона І. Дейвіса, який видаватиме накази з комунікаційного центру в Кейп Кеннеді. Лікар д-р Ч. Беррі заявив, що він волів би, щоб астронавти не залишали завчасно кабіни, коли вона впаде десь в океан. Є повна надія, що лет Джеміні-4 щасливо закінчиться після першої години по полудні 7го червня в понеділок.

В ОЧІКУВАННІ ВИСАДУ „ДЖЕМІНІ IV". — У хвилині, як це число „Свободи" почнало друкуватись на пресі — у понеділок, 7-го червня о год. 9-ій рано — Америка і світ очікували на висадку космічної кабіни „Джеміні IV" після історичного чотириденного лету довкола Землі. На фото: **астронавти Вірджіл Ґріссом і Роджер Б. Шафі в Контрольному Операційному Центрі Місії в Гюстон в Тексасі є в постійному комунікаційному контакті з астронавтами Едвардом Вайтом і Джеймсом МекДівіттом в „Джеміні IV" перед їх висадом на Землі.**

Астронавти МекДівітт і Вайт випробовували нову форму космічних летів, і це вони почали робити 5го червня в суботу. Ідеться про те, щоб якнайкраще розв'язати справу пересідки з однієї кабіни до іншої, чого потреба буде під час лету до Місяця та повороту з нього на Землю за допомогою пересідки з тієї кабіни що вернеться з Місяця, до матірної кабіни, яка кружлятиме довкола Місяця. Треба, щоб при цих маневруваннях уживано якнайменше компютерів для визначення орбіти. Людський мозок — це найменший компютер, який вигідно брати з собою в космічні простори. Під час 12 із усіх 62-ох облетів Землі астронавти майори МекДівітт і Вайт мають досліджувати сильну радіяцію, яка буде в тих районах, в яких летітиме Джемінай-4. Астронавти летітимуть по районах над Південним Атлантиком, Південною Америкою та Південно-Західньою частиною Африки, куди сягає пояс радіяції Ван Аллена. Попередні астронавти Волтер Шіра і Гордон Купер також нотували в цих районах більшу радіяцію, але таку, яка не загрожувала здоров'ю астронавтів. Довший лет астронавтів із Джеміні-4 дасть більше інформацій про радіяцію.

Тейлор приїздить знову з Сайґону на наради до Вашинґтону

Сайґон. — Американський амбасадор у Південному В'єтнамі, ген. Максвелл Тейлор, відлетів у неділю 6 червня ц. р. з Сайґону до Вашинґтону на наради. Він кількакратно відкладав цей свій приїзд з уваги на непевну політичну ситуацію у Сайґоні, якої — не зважаючи на його вперті заходи — не вдалося йому задовільно розв'язати. Ідеться про опозицію проти теперішнього прем'єра Фана Гуї Квата з двох сторін — збоку президента Фана Квата Суу, який заперечив названому прем'єрові право на власну руку реорганізувати уряд і не підписав димісії двох відсунених прем'єром міністрів, — та збоку католицького духовенства і зорганізованих світських католиків, які закидають теперішньому прем'єрові „м'якість" у відношенні до невтралістів, які поручають переговори і договорення з комуністами. Тим часом події на воєнному фронті стають щораз драматичніші. Число американських військ у Південному В'єтнамі щораз зростає. Прибули нові з'єднання морської піхоти. Новою американською базою стає мала до цього часу оселя Чуляй на східньому побережжі Індокитайського півострова, наполовині дороги між Тонкінською затокою та Південно-китайським морем. Будують там поспішним темпом летовище й шляхи та водночас забезпечують той новий центр проти можливих комуністично - терористичних і саботажних актів. З американського боку вже не заперечується, що морська піхота перейде внедовзі до офенсивних бойових дій проти партизанів. Однак покищо партизани осягнули в минулому тижні поважні успіхи. В минулу неділю два американські гелікоптери знову зударились і згинуло дальших 8 летунів та обсерваторів.

Сенат дебатуватиме над відношенням ЗДА до ОН

Об'єднані Нації. — Два, прийняті ще в грудні 1963 року, додатки до чартеру Об'єднаних Націй, будуть дебатовані цього тижня в американському Сенаті, який мусить ратифікувати їх або відкинути. Це справа поширення членів Ради Безпеки з 11 до 15 та поширення членів економічної і Соціяльної Ради з 18 до 27. Сенат зволікав з цією справою у зв'язку з гострим спором між ЗДА й СССР, Францією й іншими країнами, які завинили Об'єднаним Націям більшу суму, аніж їх дворічні членські внески і тому підпали під категорію держав, про які говорить 19 стаття чартеру ОН: вони повинні втратити право голосу. Цього й домагалися ЗДА, але ступнево відступали від тієї вимоги, а Совєти й інші довжники так і дотепер не заплатили ні сотика на оплачення так званих мирових місій ОН, дармащо Найвищий Трибунал в Гаазі визнав ті мирові місії леґальними й обов'язуючими для всіх членських держав. Частина сенаторів дуже невдоволена таким станом.

У Франції з'єдналась демократична опозиція проти де Ґолля

Париж. — Конґрес французької Соціялістичної партії вирішив в неділю 6 червня ц. р. у Кліші майже одноголосно приєднатися до бльоку міщанських партій, які підтримують кандидатуру поміркованого соціяліста Ґастона Дефферра, посадника міста Марсей. на президента Французької Республіки в найближчих виборах. Проти такої коаліції гостро виступав колишній прем'єр. генеральний секретар партії Ґю Молле, поборюючи, як казав він, зраду основних партійних ідеологічних принципів з практично - виборчих міркувань.

Відбувся Злет Юнацтва СУМА і свято Поклін Героям

В суботу і неділю, 5-го і 6-го червня відбувся на оселі СУМА в Еленвіл, Н. Й., Злет Юнацтва СУМА та свято Поклін Героям, в яких взяло участь понад 400 юнаків і юначок та члени Організацій Визвольного Фронту. В програмі сумівського злету з участю юнацтва зі стейтів Ню Йорку, Ню Джерзі, Пенсильвенія і Коннектикат проведено міжосередкові змагання в українознавстві, як теж у спортових конкуренціях легкої атлетики і відбиванки. Цим юнацьким змаганням приглядалося чимало гостей, які прибули на оселю на два дні, щоб в неділю взяти участь та віддати честь героям України у святочній імпрезі Поклін Героям, яку влаштували Організації Визвольного Фронту. В неділю ранком відправив о. Любомир Гузар Службу Божу і панахиду за героїв, які впали у боротьбі за волю України. Він теж виголосив на цю тему проповідь, згадавши і провівши раніше молитву похороненого день перед тим любителя української молоді бл. п. Володимира Губіцького, який був останньо диригентом оркестри осередку СУМА в Йонкерс. Після відправ у каплиці молодь відмаршувала перед пам'ятник героям, де відбулася святочна академія. Відкрив її коротким словом Іван Винник, а головну промову виголосив Ігнат Білинський. В програмі свята виступали юначки осередку СУМА з Нюарку із збірною рецитацією, та з вправами з китицями калини під спів „Гей у лузі". У святі, крім Організацій Визвольного Фронту, взяли участь делеґації Т-ва б. Вояків I Дивізії УНА і Братства Броди-Лев, які прибули з прапорами і вінками. Академію закінчено загальним співом „Не пора".

Футболісти Ню Йорку здобули дві перемоги в грах МФЛіґи

В змаганнях турніру Міжнародної Футбольної Ліґи, які почалися в минулому тижні, бере участь дружина „Ню Йоркерс", яка є збірною НАФСоюзу і має у своєму складі двох змагунів УСК-у. Ця дружина добилася двох несподіваних успіхів у грах минулої п'ятниці і неділі. 4-го і 6-го червня, на грищі Трайборо Стадіону в Ню Йорку. Футболісти Ню Йорку перемогли 2:1 одинадцятку „Вест Гем Юнайтед" з Англії, яка два тижні тому здобула Чашу Европи у змаганнях першунів країн. Минулої неділі. 6-го червня, ця збірна Ню Йорку починалася вдруге у черговій зустрічі з бразилійською дружиною „Портуґеза", виграючи ці змагання вислідом 4:3. Після трьох відбутих гор дружина „Ню Йоркерс" стоїть на другому місці показника МФЛіґи з точками 4:2 і відношенням воріт 6:6, за репрезентантом Німеччини „Мюнхен 1860", який має таке саме число точок, але краще відношення воріт 4:2.

Інші зустрічі МФЛіґи закінчилися з такими вислідами: Мюнхен 1860" — „Портуґеза" 1:0. „Вест Гем Юнайтед" — „Мюнхен 1860" 2:1. В середу, 9-го червня, відбудуться перші змагання у МФЛізі репрезентантів Італії, дружини „Варезе" проти „Мюнхен 1860".

„Тризуб" Філядельфія і **УСК Ню Йорк** знов не відбули своїх мистецьких змагань Футбольної Ліґи Східньої Конференції. Зустріч УСК-у з Грецько-Ам. СК. визначена на суботу 5-го червня, як і зустріч „Тризуба" з „Джуліяною". визначена на неділю. 6-го червня, були відкликані в суботу ранком.

Футбольна дружина світової слави „Сантос" з Бразилії відбуде змагання зі сильною італійською дружиною „Міляно АК" вже в наступну п'ятницю. 11-го червня вечором на грищі Трайборо Стадіону в Ню Йорку. Обидві закордонні дружини зустрінуться тут з нагоди їхніх турне, — „Сантоса". яка їде до Европи. і „Міляно АК". яка вступає до Ню Йорку по дорозі до Південної Америки.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУВСЯ 13-ИЙ СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Вінніпеґ, Канада. — В днях від 22-го до 24-го травня ц. року, тут відбувся 13-ий з черги Собор Української Греко-Православної Церкви, який — згідно із повідомленням місцевого тижневика „Український Голос" з 2-го червня ц. р. — був одним з найлюдніших і пройшов у взірцевому порядку та в однозгідності поглядів на всі порушені в ньому питання. Згідно з повідомленням згаданого тижневика, за яким подаємо цю вістку, напередодні Собору відбулася конференція духовенства з участю всієї ієрархії та приблизно 70 священиків з різних частин Канади, а в п'ятницю (21 травня) відбулися наради повної Консисторії.

В суботу рано (22 травня) в Митрополичій Катедрі пресв. Тройці була відправлена Служба Божа з проповіддю Архиєпископа Михаїла. Під час відправи співав хор священиків.

Формального відкриття Собору в присутності понад 450 делеґатів і гостей (у склад делеґатів входили теж священики) довершив Митрополит Іларіон, після чого відбувся вибір ділової президії Собору та різних його комісій. Діловими предсідниками Собору обрано о. митрата Володимира Слюзара з Монтреалу, о. прот. С. П. Симчича з Едмонтону, адв. Петра Міськова з Едмонтону і адв. Олексу Процюка із Саскатуну, а секретарями о. М. Олесюка з Давфіну і К. Телички з Едмонтону.

До резолюційної комісії були покликані: о. д-р С. В. Савчук, ред. І. Г. Сирник, П. І. Лазарович, Ю. В. Стечишин, П. Яворський, о. митрат П. Самець, о. митрат В. Слюзар, о. прот. Сергій Ґерус, Василь І. Сарчук, ред. Петро Волиняк і о. Ф. Легенюк, а до номінаційної: суддя Іван Соломон, Ярослав Кульба, проф. А. Михайленко, о. Іван Стус, о. Ф. Керніцький, Андрій Павлик, О. Лукіянчук, о. Володимир Слюзар з Канори і о. Остап Фляк.

Перше слово після вибору Президії і комісій мав Митрополит Іларіон. Він у стислій формі проаналізував сучасний стан у світі, наступ комунізму на християнський світ і його культуру, брак рішучого осуду бізбожницької Москви зі сторони Риму й Ватиканського Собору, і закликав Собор винести ухвалу - протест проти комуністичного режиму за те, що він переслідує релігійне життя й поневолив Церкву в Україні В контрасті до здушення церковно - релігійного життя на рідних землях Українська Греко - Православна Церква в Канаді розрослася у пишну квітку й начисляє по цей час 294 громади, 91 священиків з чотирма Владиками та, крім трьох Інститутів, пишається сьогодні новою Колеґією на площі Манітобського університету. Згадав Митрополит і про заходи, які робилися католицькими кругами в цілі якоїсь участи УГПЦ у Канаді у Ватиканському Соборі, але ця Церква від цього відмовилася.

Праця Комісій

Після короткого звіту голови Президії Консисторії о. прот. Т. Ковалишина, Собор поділився на 15 комісій і в окремих залях обмірковував різні питання, що мають відношення до розвитку УГПЦ в Канаді. Обговорювано на цих комісіях такі справи, як способи підшукування студентів

(Закінчення на сторінці 4-ій)

Митрополит Кир Амврозій Сенишин поблагословив нову церкву на Найставні у Філядельфії

Філядельфія, Па. — В неділю 30-го травня Впреосв. Митрополит Кир Амврозій поблагословив нову церкву Христа Царя на Найставні у Філядельфії. Церква збудована в гарному українському стилі при вул. Каюґа, де парохом є о. Василь Головінський. При посвяченні церкви Митрополитом Кир Амврозієм присутні були численні священики, представники українських церковних і світських організацій, організацій молоді та великої маси вірних. Був присутній посадник Філядельфії Джеймс Тейт і конґресмен В. Грін.

О год. 3-ій по полудні Митрополит Амврозій в присутності численних священиків та в приявності архітекта інж. Ю. Ястремського поблагословив наріжний камінь, після чого вмуровано грамоту благословення в лівому боці церкви.

Соборну Божественну Літургію відслужив о. декан Мирослав Харина в сослуженні оо. М. Пирога, П. Липина, М. Збира та С. Сулика. Дияконували оо. Т. Бариляк і А. Молодович. Проповідували по українськи о. крилошанин Р. Лободич і по англійськи о. М. Федорович. Співав парохіяльний хор під дир. Ю. Гаврилова. Присутні були: посадник Тейт і конґресмен Грін.

Ввечері о год. 7:45 почався Бенкет в готелі Бенджемин Френклін. При головному столі, крім Митрополита Кир Амврозія. сиділо 50 осіб, а число присутніх у залі виносило понад 600. Тостмайстром був о. шамбелян Степан Тиханський, який представив гостей при почесному столі та виголосив промову про відпустові місця і чудотворні ікони Божої Матері в Україні в Західньому світі. Згадав він зокрема про Чудотворну ікону Божої Матері в Зарваниці, копію якої і копію розп'ятого Царя Христа придбав о. парох Головінський, кол. парох Зарваниці, для своєї церкви на Найставні.

Щирий привіт склав конґресмен Ґрін, який із признанням говорив про організованість та активність і релігійність українців.

В мистецькій частині виступала В. Цегельська та парохіяльний хор під дир. Ю. Гаврилова.

Митрополит Кир Амврозій виголосив головну промову, в якій подав історію української іміґрації до ЗДА то підкреслив їх велику побожність. Наші іміґранти будували церкви та були вірні своїй вірі, і це зберегло їх при своєму народі. Митрополит Амврозій говорив про опіку Апостольської Столиці над українською Католицькою Церквою та про визволення із большевицької неволі Верховного Архиєпископа, тепер Кардинала, Иосифа Сліпого.

Парох церкви Царя Христа о. В. Головінський дякував Господу Богу за допомогу при здійсненні цього великого діла — будови нового Храму Божого; дякував Кир Амврозієві за духовний провід; всім отцям за участь в благословенні церкви, а парохіянам дякував за щедрі пожертви на будову церкви.

Український Народний Союз репрезентували на цій врочистості голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан, головні радні Олена Штогрин та Іван Оденжинський і обласний організатор Степан Гавриш. До речі. УНСоюз уділенням гіпотечної позички в сумі $300.000 поважно причинився до будови цієї нової української церкви.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorised July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Загроза поширення війни

Після упадку Хрущова його наступники проголосили продовжування тактики „мирного співіснування" з ЗДА.

Пейпінґські „догматики" добре знають, що Брежнєв-Косиґін-Суслов-Мікоян і вся кремлівська кліка деклямують про „співіснування з державами іншої економічної системи" не тому, що вони „ревізіоністи", не тому, що вони „зрадники марксизму-ленінізму", а тому, що їм потрібна „передишка" з уваги на внутрішні проблеми й турботи: хронічну кризу в сільському господарстві, конечність збільшити продукцію предметів першої потреби, щоб втихомирити нарікання сірої людини, збросння і перегони в розвитку атомової зброї. Кремлівські наступники Хрущова сподівалися, що їм удасться осягнути ту „передишку", бо й новообраний президент Л. В. Джансон проголосив здійснювання внутрішніх расових і соціяльних реформ Дж. Ф. Кеннеді та власного пляну „величного суспільства". Обидві сторони неначе відсували від себе закордонні проблеми. Але обом їм це не вдалося: їхні карти перемішав північно-в'єтнамський ватажок Го Чі Мінг, посиливши війну у Південному В'єтнамі, дармащо, може, він не передбачив реакції Америки.

Фактом є, що ось у минулий четвер 3 червня ц. р. британський міністер закордонних справ Майкел Стюарт повідомив Палату Громад, що всі безпосередні заходи його та прем'єра Гаролда Вільсона приєднати Москву до спільної посередницької акції задля замирення у В'єтнамі — не вдалися. Довкола Ганою збудовано вже совєтські протилетунські ракетні становища, а на тамошніх летовищах стоять совєтські „МІҐ-и" й „Ільюшини". Увесь совєтський пропаґандивний і дипломатичний апарат наставлено проти Америки за зразками холодної війни.

На совєтсько-китайському відтинку нема замирення, і можна також сумніватися, чи Совєти вишлють до В'єтнаму своїх „добровільців". Вони сподіваються, очевидячки, на перемогу комуністичних партизанів із згаданою вище ракетнолетунською совєтською допомогою. Але „співіснування" між Москвою і Вашинґтоном провалилось і трудно передбачити, при яких передумовах воно може воскреснути. Договору про „культурний обмін" не зірвано, але покищо найважливіше цей „обмін" проявляється у взаємному видалюванні дипломатів як „небажаних осіб". В інтересі Пейпінґу лежить підсилювання хаосу у Південній Азії. Ані Москва, ні Вашинґтон не можуть завернути без ризика „втратити обличчя". У цьому саме й загроза поширення війни.

Давно потрібний з'їзд

Потреба з'їзду українських журналістів З'єднаних Держав і Канади давно наявна. Її підказує само життя: проблеми української преси та її працівників у вільному світі, конечність обговорити їх у своєму ґурті, бажання працівників пера краще один одного пізнати і зблизитись. Отже, такий з'їзд заманіфестував би передусім силу і важливість нашої „четвертої домени", тієї справжньої фортеці, якою є українська преса у вільному світі, єдина, що при сьогоднішній похмурій дійсності в Україні репрезентує дійсно вільну думку й вільне слово, яке тільки тут, поза межами України, може проповідувати право й незламну волю українського народу — жити у власній, ні від кого незалежній державі, може таврувати ворожий займанницький режим. Поруч із цим — українські журналісти мають чимало своїх власних проблем і турбот: професійної праці, трагічну проблему нового українського журналістичного „нарибку", проблему зберігання етичних принципів у своїй професійній праці, проблему одностайного правопису й термінології, проблему — як в актуальних реальних умовинах втримувати свою станову організацію, щоб вона єднала всіх професіоналів часописного пера, та підвищувати престиж українського журналіста в громаді.

Цих проблем багато більше. Нелегкі це і складні справи. З'їзд українських журналістів міг би чимало причинитись до їх з'ясування, впорядкування та бодай частинної розв'язки. Існує також чимале поле до праці: видання чи перевидання з доповненням історії української преси, розписування конкурсів на найкращі статті, уділювання стипендій кандидатам на журналістичне звання і т. д. Журналісти, між якими є люди різних політичних поглядів, як — зрештою, в усіх народів світу, могли б також у вирішальній мірі причинятись до злагіднювання внутрішніх спорів, а не їх завогнювання, до шукання конструктивних для всього громадянства гасел і цілей.

З цих усіх причин такий з'їзд — добра ідея, і було б корисно для журналістів і всієї громади, щоб можна було його відбути. Ліпше пізно, як ніколи.

А. Заплітний

ФЕРМЕНТ В УНІВЕРСИТЕТАХ

(1)

У лютому ц. р., коли північні в'єтнамці вчинили напад на американське летовище та виконали бомбовий атентат на амбасаду ЗДА в Сайґоні і коли після того проведено відплатні налети на Північний В'єтнам, у ліберальних колах знялася справжня буря, з дуже гострими статтями в пресі та виступами на радіо й телевізії, в яких ставилося вимогу припинити ті налети, негайно почати переговори і вивести американські війська з Південного В'єтнаму.

Ця хвиля докотилася також до студентської молоді та професури. Їхня реакція позначилася цілою низкою протестаційних зборів та висиланням категоричних резолюцій до Білого Дому. Найбільш діяльними були кілька професорів мишиґенського університету в Дітройті. Коли їх заклик до загального страйку зустрівся з гострою критикою стейтової леґіслятури та з погрозою розв'язати контракти з тими професорами, які на знак протесту припинять виклади ,вони створили міжуніверситетський комітет, що зорганізував студентський „марш" до Вашинґтону та пікетування Білого Дому 17-го травня ц. р. і підготовив у столиці загальний з'їзд представників професури і студентства на 15 травня ц. р. з наміром осудити дії уряду у В'єтнамі.

Компартія в ЗДА змобілізувала всіх своїх членів та симпатиків і наказала їм взяти участь в поході на Вашинґтон, замішавшись у студентській гущі. Всіми протестаційними виступами від самого початку керували такі організації як Поступова Партія Праці, Світова Партія Праці, Соціялістична Партія Праці та Демократична Студентська Організація, яким гасла і тактику спритно і непомітно підсувала комуністична рука.

Професор Гарвардського університету Барінґтон Мур, під гучні оплески двотисячної авдиторії, сказав: „Ми мусимо спинити внутрішніх ворогів волі. Дозвольте мені бути одвертим, президент Джансон є якраз таким. Він — згідно з моєю тверезою оцінкою — найнебезпечніша людина в теперішній політиці".

О. Гаррімана, підсекретаря Державного Департаменту, безперервними дикими вигуками не допущено до слова в Корнельському університеті, а високого урядовця цієї установи Т. Шелтона висвистала студентська молодь, коли він почав вияснювати в'єтнамську справу. Найприкрішим було те, що промовцями, які давали поштовх до таких некультурних виступів, були професори.

Стало очевидним, що йдеться тут не про речеву дискусію і критику, навіть про вибачливу сваволю молодого віку, а про заздалегідь продуману спробу дискредитувати державну владу в очах громадянства.

Щоб вияснити справу і остерегти молодь, яка нічого не знала про закуліси протестаційної акції, МекДжордж Банді, дорадник Президента погодився дати огляд американської політики у В'єтнамі на цьому вічі. Деякі члени Конґресу поставилися дуже критично до цього кроку, кажучи, що задум наперед засуджений на невдачу і принесе велику шкоду, бо учасники віча прийдуть на нього з гострим осудом, що вони неприязно настроєні до цього високого урядовця через те, що уважають його за автора американської політики у В'єтнамі, і що він, на їхню думку, для кар'єри зрікся своїх ліберальних переконань. Які б його арґументи не були слушні, вони не знайдуть зрозуміння так, як не знайшли всі дотеперішні заяви інших високих урядовців з президентом Джансоном включно. Дебати на цю тему стали безпредметовими, коли МекДжордж Банді дістав наказ поїхати до Сан Домінґа, але залишилась засада, що друга сторона, яка представила б погляди Уряду, повинна бути на вічі заступлена.

Цю проблему розв'язано в той спосіб, що вічем мав проводити проф. Найґел. Він мав покликати до слова проф. Каґіна і проф. Морґентава, з одного боку та проф. Скалятіно Геаравімо і проф. Бжезінського, з другого, як речників інших поглядів, з тим, що головним промовцям проф. проф. Каґінові і проф. Скалятіно приділено по півгодини, проф. Морґентавові і проф. Бжезінському по 6-10 хвилин, на запити три, а на відповіді по 6 хвилин.

Модератор — д-р Нейґел прочитав лист МекДжорджа Банді, в якому він висловив свій жаль, що не може брати участи в зборах, що він не бачить нічого злого в тому, щоб вищі урядовці поділялися своїми поглядами з ширшими колами громадянства, хоч до нього дійшли вістки, що на подібних зборах дискусії не стояли на університетському рівні. Те, що є різні погляди на політику, він уважає за нормальне явище в демократичному суспільстві. Цього не розуміють комуністи, коли твердять, що американська політика не має належної підтримки в громадянстві, бо проти неї виступають аж 700 професорів. На ділі відомо, що протестуючі студенти та професори є незначною меншістю, і навіть серед цієї меншости переважна більшість признає за найвищими державними чинниками право та обов'язок вести закордонну політику і ту політику в основі схвалює.

Після того модератор дав голос д-рові Каґінові, який сказав: „Найбільшим промахом американської політики у В'єтнамі є брак розуміння азійського націоналізму і нездібність з ним співпрацювати. Навпаки, американська політика пішла на шлях боротьби з ним. Женевська Конференція в 1954 р. постановила, що В'єтнам є одною країною, тимчасово розділеною 17-им рівнолежником, що вільні народи під наглядом ОН мають вирішити його дальшу долю. Однак, ЗДА рішили створити з Південного В'єтнаму окрему державу. Цей задум засуджений на провал, бо він противиться національному прагненню до об'єднання, яке хоче реалізувати Го Чі-мінг з Північного В'єтнаму. Звідтіля зродився революційний рух, який згодом перетворився на громадянську війну на півдні. Всі уряди в Сайґоні не зуміли приєднати собі широких мас громадянства, а особливо селянства. Щоб рятувати цю майже безнадійну ситуацію, ЗДА рішили побільшити допомогу Південному В'єтнамові і поширити воєнні операції на Північний В'єтнам. Одначе, цим нічого не осягнеться. Бомбардування півночі може ударемнити співпрацю ЗДА і СССР, щоб стримати аґресію червоного Китаю на південно-азійські країни".

(Далі буде)

В. Нест-вич

СОВЄТСЬКІ КРИТИКИ ПРО „ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ"

У видавництві Академії Наук УССР появилось друге видання „Історії української літератури" в опрацюванні Інституту Літератури ім. Т. Шевченка. Але появився тільки другий II том, що вперше вийшов був у році 1957. Перший том (стор. 730), в якому представлена стара і т. зв. дожовтнева література, досі удруге не видано, дармащо появився він в році 1955. Може тому, що його тираж був на 10,000 вищий: 60 проти 50 тисяч. Хто його знає...

В квітневому числі журналу „Вітчизна" знаходимо аж дві критичні статті на тему цього нового таму „Історії": Семена Шахновського, зі Львова, і Любима Копиленка, мабуть, сина письменника Олександра Копиленка. Цей другий куди строгіший від першого.

С. Шахновський у своїй статті „На дальніх підступах", вказуючи на те, що перший розділ „Історії", з його теоретичним підходом п. н. „Новаторство післяжовтневої літератури", з його методологічними проблемами, традицією клясичної літератури, народністю і партійністю та визначенням соціялістичного реалізму, треба б назвати радше „вступом", стверджує, що періодизація історії совєтської літератури повинна бути, але не треба визначати її щаблів дуже суворо. Мистецька бо творчість, навіть найактуальніша змістом, не може механічно збігатися з подіями громадянської історії.

В першому розділі, — пише Шахновський, — багато явищ, імен та видань з передждовтневого часу, що в свій час активно діяли. Про них у попередньому виданні забуто і щойно в цьому томі опубліковано, видобувши із тьми десятиріч. Ба що більше — вони геометрично зростають в дальших розділах. Повернутих у літературний обіг явищ, імен і видань ґрунтовно в цій „Історії" не обговорено. Джерел виявилось два: більша скрупулятність авторів до забутих і раритетних видань і повернення несправедливо вилучених у період „культу особи". Через те українська совєтська література виявилась сьогодні багатшою.

„На стор. 175, наприклад, — пише він дослівно — вказано на те, яких „великих втрат зазнала українська література в результаті породжених культом особи порушень радянської законности". При цьому названо імена 15 письменників; після цього сказано, що „б у л и й і н ш і". — „Гадаю, — пише Шахновський, — що тут не може бути „інших". Історична правда вимагає згадати всіх! Хоч який трагічний буде список, він повинен бути повний. Кожному чесному, талановитому радянському мистцеві мусимо віддати повноту чести і пам'яти".

І далі пише совєтський критик:

„Принципове освітлення літературних битв у мистецтві 20-30-их років на Україні має ширше значення. Слід згадати, що нещодавно в США були видані, а в ФРН передруковані деякі антології української радянської літератури, дібрані й прокоментовані в злісному, антирадянському дусі. До цього типу видань належать, зокрема, дві книжки: „Літературна політика в совєтській Україні (1917-1934)" Дж. Луцького і „Історія української літератури" В. Радзикевича. Це книжки типові для реакційної еміґрації, антинаукові та злосливі. Для тактики і засобів теперішніх фальсифікаторів характерне те, що, не маючи можливости замовчати досягнень радянської літератури, вони силкуються протиставити період 20-их років пізнішим періодам, вони намагаються поставити понад усе усім творчість Хвильового, декадентсько - натуралістичні романи та новелі Підмогильного, Івченка тощо".

Загалом Шахновський признає об'єктивний підхід авторів „Історії", вважаючи це характеристичним для методології книги, але готов сперечатись про порядок розміщення матеріялу, про послідовність наведення імен, щодо основи аналізи (розуміння жанрів чи родів), про тематичний огляд чи аналізу типів доби. Він висловлює сумнів щодо доцільности всієї другої частини, „портретної ґалерії" 20-ох письменників, де сказано майже те саме, що й в оглядових розділах.

Другий автор, Любим Копиленко, в своїй статті „Принциповість і тенденційність" каже, що наявність літературних портретів викликає зайве дублювання відомостей і характеристики, і що треба було ці „портрети" виділити в додаткову книгу, а в основному томі ширше й ґрунтовніше оглянути літературні події та явища.

Любим Копиленко критикує передусім неувагу авторів до багатьох визначних письменників та блискучих перекладачів, що їм присвячено один рядок або небагато більше. Зате в с і х працівників Інституту навіть коли їхній „вклад" в літературу рівний якщо не нулю, то напевно маковому зерну, згадується при найменшій можливості, а ча-

(Закінчення на сторінці 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК І НАЦІОНАЛЬНИЙ СКАРБ

Після Самчукового „Крику в порожнечу" минуло досить часу. „Крик", очевидно, був не без деякої надії, що „порожнеча" відгукнеться, зареагує, бодай схоче дискутувати. Ні, цього не сталося. Українські офіційні чинники в Америці (та й громада в цілому) твердо стояли на тій засаді, що „рятування потопаючих є справою рук самих потопаючих"...

Нарешті, по шістьох чи сімох роках, воскресла призабута тема. Воскресла несміливо, як „голоси читачів" у щоденникові „Свобода".

Характеристичним є те, що давню болючу тему підняли жінки. Спершу Анастасія Микитчук з Канади, а слідом — відома діячка на культурному полі, Олександра Чернова.

А. Микитчук писала: „Нація без науковців утрачає значення в світі. Треба дати їм спромогу посвятитися виключно науковій праці".

Пані Чернова підходила до справи обережніше, не так категорично. Вона, власне, коментувала лист проф. В. Приходька, який жалівся на слабкий фінансовий стан УН-Фонду (всього 100.000 дол.) і подавав до зрозуміння, що коли б цей фонд мав 500.000, тоді можливо було б говорити про допомогу для наших інтелектуалістів... Цей фонд, мовляв, знайти не трудно. Його треба лише „взяти" від людей доброї волі, а потім уже піде й піде...

Тим часом минали роки. І хоч як ми хочемо, щоб вони йшли повільніше, нема ради на невблаганний час. Інтелектуали, які приїхали до Америки в розквіті сил, стали стариками, навіть стариками „прискореними", бо на ті критичні роки досить доброго „джабу", щоб він притиснув до землі наукове створіння.

Отже, за О. Черновою, власне, за В. Приходьком, мусіли ми чекати, аж УНФонд зросте до 500.000. Надія втішна для тих, що мають, принаймні, 35-40 років. А для старших? Старші наші науковці, письменники, мистці дивляться дуже критично на перспективу збільшення Фонду до такої кругленької суми. Тих старших не так багато, може пара десятків, але вони єдині й неповоротні, після них лишиться порожнеча... Чи не варто ж відвоювати для них певну кількість живих, повнокровних років і збагатити таким чином нашу духову скарбницю?

Жінки завжди більш чуйливі. Може, за твердженням покійного Юрія Клена, „бо забракло мужеської снаги у країні Господнього гніву" (йдеться про Францію часів Жанни д'Арк), а може всилу того парадоксального положення, що іноді слабший виступає на захист сильнішого...

Тепер, нарешті, створюється Літературно-Допомоговий Фонд. У проводі його стали наші широковідомі мистці: Святослав Гординський, Іван Керницький, Микола Понеділок. Може, спитають: чому аж два гумористи? І чи не скінчиться та справа гумористично, так би мовити, пшиком? Сподіваємося, що ні. Бож у кожну справу треба вкласти певну частину своєї душі, а таку добру душу той провід має.

Чи хто стане сперечатися, що питання Літературно-Допомогового Фонду є питанням першорядної ваги. Ми вносимо національний даток для УНР в екзилі, для УККА, ми не відмовляємо в пожертвах на різні культурні, харитативні, громадські цілі. Хай же не забракне у нас жертвенности додати ще, принаймні, ОДНОГО ДОЛЯРА й цим підтримати українські науково - мистецькі сили, заманіфестувати свою національну свідомість.

„Протягом усієї своєї діяльности Об'єднання Українських Письменників „Слово" ніколи не зверталося до нашого громадянства за будьякою допомогою. Нам вистачало, що громадянство купувало наші, здебільшого видавані власними коштами авторів книжки і тим творило базу для видання творів нових. Проте, особливо в останні роки, в житті письменницької громади, члени якої розкинені по всіх закутках західнього світу, щоактуальніше й болючіше постає справа, з якою самі письменники не всилі впоратися. Тут потрібна співучасть, зрозуміння і допомога всієї нашої свідомої української громади. Це справа — негайного і конечного створення Літературно-Допомогового Фонду Письменників!"

Творімо ж активно цей Фонд! Не пошкодуймо для нього доляра! Він бо повернеться до нас у вигляді цінних мистецьких правдоносних творів, які проникнуть і в Україну та відкриватимуть очі нашому поневоленому народові на життя у вільному світі, старанно замовчуване або показуване в кривому дзеркалі приспішниками облудного комуністичного режиму. Адреса Літературно - Допомогового Фонду така:

Selfreliance (N. Y.)
Federal Credit Union
98 Second Avenue
New York, N. Y. 10003
USA

Чеки чи моні-ордери позначати:

Selfreliance (N. Y.)
F.C.U., Account No. 3727

А. Галан
Уповноважений ЛДФ

СВОБОДА — SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УН-Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Л. Д.

О. ПРІЦАК ПРО ЕВРАЗІЙСЬКИЙ СТЕП І „СЛОВО О ПОЛКУ"

28-го лютого ц. р. з доповіддю на пленарній конференції УВАН у ЗДА виступив звичайний професор Гарвардського університету, д-р Омелян Пріцак, український історик і тюрколог, який, зокрема, вивчає історію евразійського степу. Його доповідь складалася з двох частин. У першій він окреслив політичну географію евразійського степу, а в другій — говорив про тюркські елементи в „Слові о полку Ігоревім".

Проф. Пріцак ствердив, що зрозуміти історію України можна лише на тлі історії евразійського степу, який від Угорщини аж по Манджурію завжди був одністю. У XII столітті степ не був частиною України. Досить часто серед европейських авторів було зверхнє ставлення до державних організацій, що в той час контролювали степ, і вони загально окреслювали їх як „номадів" (кочівників). Професор Пріцак дав кілька прикладів, що свідчать про високу організованість тих номадів.

Так звані кочові держави (степові імперії) мали свої постійні центри і тому піддавались льокалізації так само, як і так звані осілі держави. У другій половині XII ст. існували такі степові державні організації:

А. Степова держава кипчаків, або по-староруському половців — на основному степу від Дунаю по Іртиш та від Карпат по Тарбаґатай. Слово „кипчак" по-тюркському й значило „степовики, поляни, половці". Ця держава складалася з двох частин, границею яких була Волга.

а) Західня частина (на захід від Волги) обіймала український та південноросійський степи. Це були властиві половці. Політичним центром їхньої держави було місто на південь від того місця, де річка Оскіл впадає в Сіверський Дінець. У наших джерелах це місто має назву від імени володарів: Овчин, Шарукань і т. д. Основне населення було тюркського походження, або тюркомовне. Панівною династією, з якою роди Святослава Ярославича та Мономаха часто посвоячувалися, була протомонгольського походження: рід Кай-она.

б) Східня частина (на схід від Волги по Іртиш) мала центром торговельне місто Суґнак на середній Сир-Дарії. Панівна династія була галуззю династії Кай, під назвою Кан(Ґли), яку часто в джерелах згадується як „Баягут", що відповідає староруському „Могути".

в) На початку XII століття з'явилось в степу нове протомонгольське плем'я із Манджурії — Ольбери, яке незабаром перейняло суверенітет над обома складовими частинами імперії Кипчаків. Їх резиденцією стало місто Каракум (або Каракорум), на північ від Аральського озера.

Б. На північ від східньої частини держави Кипчаків була напівкочова торговельна держава Сембір. Її населення складалось з потурчених сянбійців, які в кінці 2 ст. по Хр. поклали кінець державі гунів у Монголії та аварів. Впливи цієї держави доходили до Волзької Болгарії та землі башкирів. Центром було місто Кизил Тура над рікою Іртишем.

В. На південь від східньої частини держави Кипчаків у рр. 1124-1141 постала держава Кара-Китаїв. Китаї, як і Кай, — нарід протомонгольського походження. В роках 907-1126 вони володіли північним Китаєм, заснувавши там свою китайську династію Ляо; в той час тюрки стали називати Китай іменем народу Китаї, і звідти назва перейшла до Східньої Европи. У рр. 1120-1126 в північному Китаї з'вилися нові пани — протоманджурські джурджені, які вигнали китаїв з Китаю і захопили там владу. Частина китаїв подалася на захід, на територію держав Караханідів (Туркестан) та Хорезмшагів (західня частина російського Туркестану та східній Іран). Перемігши в 1141 р. суверена обох названих держав, султана Санджара, кара-китаї стали панами Середньої Азії. В їх імперії бачимо цікаву спробу синтези далекосхідніх культурних елементів із степовими та осілими іраньсько-ісламськими. Кара-китаї були лише верхівкою, основне населення — осілі іранці та поіранщені тюрки. Центром держави було місто Баласаґун коло озера Ісик-Куль.

Г. На схід від держави Кара-Китаїв існувала держава конфедерації „Восьми Племен". Населення було мішане, напівосіле. Столицею було місто Еміль, біля озера Аля-Куль, у східньому Туркестані, на границі із Казахстаном.

Г. На території теперішньої Монголії, в період перед приходом до влади Темучіна (Чінгіс-хана) влада була в руках племінних організацій, культурніших, ніж монголи. Верхівка визнавала християнську віру в несторіянському віроісповіданні. Тюркські та монгольські сусіди прикладали до тих несторіянських державних організацій назви „Татан" або „Татар". Їх центром було місто на місці пізнішого Каракорум у Монголії.

II

Проф. Пріцак заявив, що він почав вивчати тюркські елементи в „Слові о полку Ігоревім" на прохання проф. Якобсона, в зв'язку з тим, що останнього часу постала теорія (історик Зімін), що „Слово" було написане у 18 столітті. Вивчаючи „Слово", професор Пріцак знайшов у ньому численні географічні назви, імена династій та племен, які показують, що автор знав тогочасні джерела, невідомі европейцям у 18 столітті. Очевидно автор „Слова" був високопоставленою у політичному відношенні людиною, його твір дає повний перелік усіх евразійських держав. Також автор володів візантійською поетикою, у „Слові" — маса алегорій.

Далі проф. Пріцак дав коротку характеристику тогочасного Чернігова, що лежить у центрі уваги „Слова о полку Ігоревім" і що після Києва був другим щодо значення культурним і політичним центром старої Руси.

У південній Русі були тільки дві свої постійні династії: на Чернігівщині та в Галичині (від 1085 р.). У Чернігові були засвідчені від самого початку нашої історії визначні пам'ятки архітектури (наприклад, св. Спаса у Чернігові) та письменства (обидва „Сборники" Святослава з 1073 та 1076 рр., „Паломник" ігумена Данила і т. д.). У другій половині 12 століття, після упадку Києва, Чернігів перебрав ролю головного культурного центру на Русі.

Степова система правити землею, так зване „лествичноє восхожденіє" добре знана історикам системи правління Рюриковичів у Східній Европі. Але найкраще ця система зберіглась та реалізувалась на Чернігівщині. Систему II ст. з головними центрами Київ-Чернігів-Переяслав замінила в другій половині 12 ст. нова система: Київ-Чернігів-Новгород Сіверський. Починаючи з 1176 року, чернігівська династія нарешті осягла своєї мети: всі три центри були в її руках.

Чернігівська династія добре знала половців. Починаючи від 1107 р., тобто від часу одруження Ігоревого батька, Святослава Ольговича (помер 1166) з дочкою члена панівної династії Кай-она, багато чернігівських князів були дітьми половецьких царівен (так само, як і в лінії молодших Мономахів, так званих Юрієвичів) і жили в інтимних стосунках із своїми половецькими „уями". Чернігівська династія, поки сама зайняла Київ і опинилась під натиском головних противників половців, єдиної постійної військової сили на південній Русі, і тому опори престола „Чорних Клобуків", — дуже охоче й часто вживала половців та їх військову допомогу для осягнення своїх політичних цілей. Чернігівські князі до 1176 року рідко бра-

(Закінчення на сторінці 4-ій)

ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК З ЮТИКИ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ВІДДІЛІВ УНС СИРАКЮЗЬКО-ЮТИЦЬКОЇ ОКРУГИ

Гаркімер, Н. Й. — В неділю 30 травня 1965 р., відбулися тут річні загальні збори місцевої Округи УНСоюзу, на яких пошановано довгорічну працю дотогочасного голови Округи, відомого союзового й громадського діяча Сиракюз, Івана Пігуляка, обираючи його на доживотного почесного голову Округи. На відповідальний пост активного голови цієї важливої округи, яка об'єднує вісім Відділів та кругло дві тисячі членів, обрано відомого діяча й успішного організатора УНСоюзу, Володимира Запаранюка з Ютики.

Володимир Запаранюк

Збори відбулися в великій залі Українського Народного Дому в Геркімер. Взяли в них участь численні представники й члени сімох Відділів УНСоюзу з Геркімер, Сиракюз (два), Ютики (два), Ром і Літел Фолс. Збори відкрив та, на прохання приявних ними проводив, голова округи Іван Пігуляк. Секретарював Ярослав Сенишин. Розпочав наради молитвою місцевий парох православної церкви о. Володимир Мельник, який після молитви, привітав приявних, бажаючи їм успіхів та запевнюючи про свою готовість постійної допомоги. Якраз тиждень раніше Митрополит Іван Теодорович посвятив перебудовану заходами о. Мельника церкву, яка залишиться в Геркімер і околиці цінною пам'яткою української церковної архітектури.

Після прийняття порядку нарад відчитано і прийнято протокол попередніх зборів, які відбулися в квітні минулого року, й приступлено до звітування. Звітували: голова Іван Пігуляк, секретар Ярослав Сенишин, організаційний референт Володимир Запаранюк, імпрезовий референт Іван Пиндус, І. Яковенко, О. Гадз, М. Політило, А. Андрусишин, Я. Мартинюк і В. Запаранюк. В минулому році з округи вибув один Відділ, а саме ч. 188 в Дурнгамвил, який получено з Відділом ч. 121 з Ром. Обговорювано також можливість об'єднання Відділу ч. 263 з Фултон з Відділом ч. 317 з Сиракюз. Також порушено питання прилучення до Округи Відділів УНСоюзу в Обурн. Після уділення абсолюторії управі, обрано нову в такому складі: Володимир Запаранюк — голова, Олекса Гадз і Ярослав Мартинюк — містоголови, Ярослав Сенишин і Анастазія Андрусишин — секретарі, П. Шмокалюк — касир, Матвій Політило — заст. касира, Іван Пиндус — імпрезовий референт та Іван Яковенко, Микола Павлів і Михайло Дмитрів — члени контрольної комісії. Функцію окружного організатора зобов'язався виконувати голова В. Запаранюк. **Івана Пігуляка пошановано вибором на почесного голову.**

Приявний на зборах головний секретар УНСоюзу Ярослав Падох виголосив доповідь про працю та досягнення УНСоюзу в минулому ювілейному році та про його стан і завдання в новому році.

Згадуючи про це, що УНСоюз ввійшов у 72-ий рік свого існування, доповідач вказав на історичну ролю, яку УНСоюз відіграв на такому важливому для всього українського народу американському ґрунті. Минулий рік, по словам доповідача, не приніс УНСоюзові сподіваних успіхів, але великий успіх приніс УНСоюз для українського народу, давши йому першу англомовну Енциклопедію Українознавства, видану його заходами та коштами, якраз у його ювілейному році. Також великий союзовий труд вложено в будову і відкриття пам'ятника патронові УНСоюзу, Тарасові Шевченкові, у Вашингтоні. УНСоюз росте разом з українською громадою й коли минулий рік був добрим роком для нашої спільноти в Америці, то тим самим був водночас добрим роком також для УНСоюзу. В цім році союзовці повинні більше попрацювати для своєї організації і відробити минулорічні занедбання.

Наміченням найважливіших громадських та союзових завдань на цей рік та підмічуючи, що цей рік є передконвенційним й від нього буде залежати у великій мірі успіх конвенції, доповідач закінчив свою доповідь. В живій дискусії після доповіді порушено ряд важливих питань.

Після дискусії д-р Я. Падох святочно вручив найбільш заслуженим в минулому році союзовим діячам ювілейну союзову відзнаку, а саме: Іванові Пиндусові з Сиракюз і Володимирові Запаранюкові з Ютики срібну й Олексі Гадзові з Ром бронзову. Після молитви, яку провів о. парох В. Мельник, ще довго продовжувалася дружня гутірка й укладалися пляни дальшої союзової і громадської праці при вечері, про яку подбав місцевий Відділ, а зокрема його секретар Матвій Політило, його дружина й доня. Відділові секретарі „обдарували" головного секретаря традиційним союзовим подарунком — аплікаціями нових членів.

Павло Шевчук з Вотервлит обраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС

Амстердам, Н. Й. — В суботу, 29-го травня 1965 р., тут відбулися річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Ютицько-Амстердамської Округи — яка обіймає вісім Відділів з названих місцевостей та з Коговз, Вотервлит, Гадсон (два), Пітсфілд і Бродалбин з понад півтори тисячами членів. Збори відбулися в залі Українсько-Американського Горожанського Клюбу. Їх відкрив голова місцевого Відділу в Амстердамі Дмитро Олійник, який, на прохання приявних, проводив зборами при секретаруванні Василя Колодія з Трой. Голова зборів привітав приявного пароха місцевої католицької церкви о. Лева Ліщинського, головного секретаря Ярослава Падоха, окружного організатора на горішню частину нюйоркського стейту Володимира Запаранюка та делеґатів Відділів і численно зібраних гостей. Після молитви, яку провів о. Ліщинський, відбулася ширша союзово-громадська нарада, з доповіддю д-ра Падоха про стан і завдання УНС на тлі загальної громадської ситуації та потреб нашого громадянства на еміґрації і в рідному краю. Доповідач підмітив історичну ролю УНСоюзу в національному самоозначенні нашої замборської громади та його намагання помагати своїй суспільності в її дальшому рості, культурному, суспільному та господарському. Вказуючи на найбільш актуальні проблеми нашої американсько-канадійської громади, доповідач вияснив відношення до них УНСоюзу і його провідних діячів, зокрема інформуючи про резолюції схвалені перед тижнем Головним Урядом УНСоюзу в часі його річних нарад. Після доповіді відбулася дискусія, в якій забирали голос пп. Жмуд, Труфин, Олійник, Запаранюк, Шевчук, Джінджеристий, Терлецький і інші.

Після громадської наради відбулися загальні окружні збори, на яких переглянено минулорічну працю та намічено нову на цей рік. Гол. секретар УНСоюзу дав огляд праці Відділів в минулому році та в першій третині цього року й підмітив особливі заслуги в ній Василя Колодія, секретаря Відділу в Трой та дотогочасного голови Округи, який здобув в минулому році 29 нових членів, літнього секретаря Відділу в Амстердамі Василя Труфина, який здобув 19 членів та бувшого, заслуженого секретаря Відділу в Вовервлит Івана Карабіна, який придбав в минулому році 14 членів. Всім їм вручив, під оплески численно зібраних приявних, ювілейні союзові відзнаки: срібну В. Колодієві та бронзові В. Труфинові і І. Карабінові. Згадуючи Василя Колодія, секретаря 191 Відділу в Трой та ранішого голову Окружного Комітету не можна не згадати, що мірилом його відданости для УНСоюзу є не тільки десятки нових членів, яких він кожного року здобуває для нього, але й таблиця на його авті: UNA 191, тобто ініціяли УНСоюзу та число його союзового Відділу. — Збори обрали нову управу в такому складі: Павло Шевчук — голова, секретарі Василь Терлецький і Василь Колодій, скарбник Василь Труфин, імпрезовий референт Осип Пащак. На організаційного референта запрошено члена сусідної округи, постійного організатора УНСоюзу Володимира Запаранюка. До Контрольної Комісії вибрано: на голову Дмитра Олійника, а на членів Павла Джінджиристого і інж. Тимотея Лабу. Закінчуючи збори, їх голова Д. Олійник подякував приявним за активну участь, а особливо щиро подякував гостям: голов. секретареві, організаторові В. Запаранюкові й місцевому парохові о. Ліщинському за його участь, молитву та постійну зичливу співпрацю, згадуючи про недавну поїздку о. пароха до Риму на історичне торжество вручення кардинальського капелюха Верховному Архиєпископові Кир Йосифові Сліпому. Після цього о. Ліщинський молитвою закінчив нараду й збори. Приявні, яких було понад п'ятдесять осіб, ще довго, враз з гістьми, продовжували приязну розмову при перекусці в ресторані Клюбу.

Після зборів секретарі місцевих відділів „обдарували" головного секретаря традиційними союзовими подарунками у виді аплікацій нових членів.

Союзова Округа Басейну Твердого Вугілля відбула наради

Сейнт-Клер, Па. — Дня 23 травня б. р. тут у просторій залі української церкви св. Івана відбулись окружні наради Комітету Відділів УНС Басейну Твердого Вугілля. До цієї найстаршої Союзової округи належить 23 відділи, які разом нараховують понад 1900 активних членів. — Збори відкрив довголітній голова округи, один з найстарших союзових діячів цієї околиці Михайло Гентош. За християнським звичаєм він привітав присутніх словами „Христос Воскрес", на що одержав загальну відповідь: „Воістину Воскрес". Відтак він з'ясував ціль зборів, причому поінформував, що зробив Окружний Комітет за останніх 8 місяців. Він ствердив, що округа, на жаль, не відбула бенкету ані жадного свята з нагоди 70-ліття Батька-Союзу, який народився в Басейні Твердого вугілля. З черги він попросив секретаря округи Івана Петрунця до звіту з діяльности. Після звітів відбулась оживлена дискусія на загальні та місцеві союзові теми. Голова округи представив зібраним головного промовця на ці збори, обласного організатора Степана Гавриша, який, подякувавши голові та й всім відділовим урядовцям за дуже тепле прийняття, висловив свою радість з того, що вже другий раз йому доводиться бути в місцевості, де перед 80-ти роками перші наші українські поселенці почали організуватись в спільні громади та класти підвалини під громадське життя. Він дальше сказав, що нащадки піонерів, які залишились в тих околицях, повинні бути горді з того, що можуть мешкати в місцевостях, які є так дорогі і цінні для всього нашого суспільства. Гордістю є це, що якраз організаційним ядром Американської України треба вважати ті місцевості, де був збудований перший український Храм Господній на вільній землі Вашінґтона (1886) тай заложені перші Братства (1885-87), які стали основою Українського Народного Союзу. Відтак п. Гавриш в обширній доповіді дав огляд розвитку і досягнень УНСоюзу в багатьох ділянках його активности впродовж минулого року. Відтак він проаналізував діяльність всіх місцевих відділів і намітив перед ними їхні цьогорічні завдання. Після доповіді відбулась дискусія, в якій представники відділів підмічували найактуальніші питання, ставили запити відносно праці в головній канцелярії і редакції „Свободи".

По діловій частині зборів відбулася святочна роздача почесних ювілейних медаль союзовим діячам за заслуги в минулому році. Медалі одержали: секретар 28 відділу Іван Галіда бронзову за приєднання 15 нових членів і секретар 78 відділу Іван Петрунцьо бронзову за приєднання 11 нових членів. — На закінчення, на внесок секретаря округи Івана Петрунця, одноголосно ухвалено відбути в місяці жовтні ширші союзові наради всього членства Басейну Твердого Вугілля.

(Ст. Гавриш)

Загальні Збори Відділу УККА в Честері, Па.

11-го квітня в залі УНДому при 4-ій і Ворд вулицях відбулися Загальні Збори Відділу УККА в Честері, Па, якими проводив голова інж. С. Шевченко. По відчитанню протоколу річних Загальних Зборів з попереднього року і прийняттю його, голова вручив грамоти УККА, які одержали: Нуджін Анна і Михайлів Іван за сумлінну працю у Відділі УККА. В склад керівних органів Відділу увійшли: С. Шевченко — голова, Богдан Стельмах — заступник голови, Евстахій Мінчак — секретар української мови, Софія Єдинак — секретар англійської мови, Іван Процишин — касир, Степан Микита і Осип Лужецький — кул.-освітні референти, Гарасим Маковський і О. Кучера. — організаційні референти. Катерина Благітка і Іван Чабан — збірщики НФонду. Контрольна Комісія: Іван Михайлів, Анна Нуджін і Василь Кий. Суд: Атанас Кобрин, Микола Бориславський і Петро Бродич.

Приявним на Загальних Зборах був делеґат УККА о. Іван Базарко, який в доповіді говорив про зразкове ведення зборів, зложив Управі подяку, а спеціяльно голові С. Шевченкові. Він представив історію УККА, його початковий розвиток по нинішній день. На закінчення п. Іван Базарко побажав новій Управі гарних успіхів в праці для добра і слави українського народу.

Е. М.

Пластуни влаштували „Морський баль" на Гудсоні

Ню Йорк. — В суботу 5-го ц. м. пластові курені „Чорноморці" і „Чорноморські Хвилі", які пропаґують зацікавлення морськими зайняттями серед пластової молоді, влаштували вперше огиґінальну і вдалу імпрезу, а це — „Морський Баль", що відбувся під час плавби рікою Гудсон. Біля 600 гостей із трьох поколінь з перевагою молоді забавлялося весело при звуках музики на покладі прогулькового корабля „Потомак", подивляючи при цьому прегарний вид міста Ню Йорк в теплу весняну ніч. Атракцією балю був „вибір русалки", якою стала панна Валентина Клоків, студентка Гантер коледж. Одержала вона не лише найбільше голосів, але також нагороду — чек на 100 дол., уфундован и й українськими підприємцями міста Ню Йорк. Молоді господарі, пластуни і пластунки, доклали багато зусиль при підготовці тої імпрези, щоб вона пройшла з товариським і фінансовим успіхом, призначаючи дохід на шляхетну і близьку їм ціль: відннови Пластового Дому в Ню Йорку.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

СПИСОК ч. 22.

Д. К. Кульчицька, Ню Йорк	$25.00	А. Стовба, Клівленд	1.00
С. Климкович, Едмонтон	15.00	М. Коваль, Гемтремк	1.00
С. Петричка, Шикаґо	8.00	С. Хомяк, Болтон Ландія	1.00
О. В. Соломон, Янґставн	8.00	М. Хоманець, Філя	1.00
М. Семко, Ню Брітен	6.00	М. Палко, Філя	1.00
О. Залопаний, Ля Мес	5.00	Ю. Лисяк, Торонто	1.00
В. Гайдук, Ню Йорк	5.00	Р. Мельник, Йорк	1.00
Р. Дреср, Монтейн В'ю	5.00	А. Войтків, Бостон	1.00
І. Рись, Сиракюз	4.00	Д. Меліш, Філя	1.00
І. Іваник, Лінден	4.00	В. Панкевич, Бофало	1.00
І. Цап, Бруклин	4.00	В. Андрух, Пасайк	1.00
Ліщак, Янґставн	3.00	С. Павлишин, Клівленд	1.00
Н. Павлюк, Філя	3.00	І. Швидаченко, Амстердам	1.00
Н. Кравчук, Линбрук	3.00	Д. Козак, Балтімор	1.00
І. Підбірний, Росфорд	3.00	Н. Стефанів, Ріґо Парк	1.00
О. Хома, Бріджпорт	3.00	Є. Вербянський, Елкгарт	1.00
Е. Парницький, Вайон	3.00	І. Долга, Клівленд	1.00
А. Дончак, Фраквіл	3.00	Я. Тимочко, Бруклин	1.00
Д-р Л. Билов, Вінгемтон	3.00	М. Федорів, Бруклин	1.00
Д-р А. Сушків, Ню Йорк	3.00	М. Савчин, Бронкс	1.00
Н. Підгайний, Бронкс	3.00	В. Жуковський, Дж. Ситі	1.00
Г. Попель, Бронкс	3.00	М. Маланюк, Шикаґо	1.00
М. Попель, Бронкс	3.00	М. Лепак, Шикаґо	1.00
Ю. Песік, Шикаґо	3.00	Ю. Ґуґлік, Шикаґо	1.00
М. Познаховський, Бруклин	3.00	П. Трусяк, Шикаґо	1.00
П. Молодовець, Кліфтон	3.00	П. Дудзінський, Шикаґо	1.00
М. Романів, Норт Берґен	3.00	Т. Скоробогатий, Лоді	1.00
Закарпатська Греко-кат.		М. Тарасюк, Трентон	1.00
		Н. Хомик, Камден	1.00
парохія, Юніставн	3.00	М. Кобрин, Річмонд Гіл	1.00
Г. Коок, Асторія	3.00	І. Врублевський, Бруклин	1.00
Г. Генза, Ню Йорк	3.00	З. Глюх, Річмонд Гіл	1.00
М. Колодій, Рочестер	3.00	С. Ватилик, Шикаґо	1.00
Л. Фесолович, Тейлор	2.00	М. Шафран, Бофало	1.00
М. Отрок, Кренбурі	2.00	М. Когут, Шикаґо	1.00
І. Орищин, Денвер	2.00	В. Сорочинський, Вінніпеґ	1.00
Д. Лозинський, Сиракюз	2.00	Г. Доскоч, Торонто	1.00
Р. Юшкевич, Дітройт	2.00	Н. Найда, Честер	1.00
Г. Косовський, Вілминґтон	2.00	П. Бойко, Трой	1.00
В. Палідвор, Ню Йорк	2.00	Н. Кобловський, Вілкс Бар	1.00
В. М. Породько, Монтґомері	2.00	В. Поцілуйко, Дітройт	1.00
С. Савчишин, Ванкувер	2.00	А. Дяків, Дітройт	1.00
С. Пастущин, Бронкс	2.00	М. Приходько, Трентон	1.00
Є. Сушків, Ню Йорк	2.00	А. Холсвка, Велев'ю	1.00
В. Звірек, Вентлейвіл	2.00	М. Довбуш, Рівергед	1.00
М. Шипула, Вудсайд	2.00	Проф. П. Шулешно, Рочестер	1.00
Г. Королишин, Дірборн	1.00		
Н. Вільчинський, Амстердам	1.00	З. Масловський, Рочестер	1.00

СПИСОК ч. 23.

М. Туранський, Ню Йорк	$10.00	М. Дорошенко, Картерет	1.00
І. Гривко, Клівленд	8.00	Я. Вріль, Кліфтон	1.00
П. Пайтра, Ню Йорк	5.00	С. Глют, Кліфтон	1.00
Я. К. Рожанковський,		О. Семчишин, Ню Йорк	1.00
Джамейка Плейон	5.00	Г. Тимус, Етна	1.00
В. Кукурба, Фармінґтон	3.00	М. Струк, Клівленд	1.00
Я. Січинський, Ню Йорк	3.00	І. Луник, Джексон	1.00
Ю. Гнат, Бронкс	3.00	В. Зубко, Клівленд	1.00
І. Ковальчук, Шикаґо	3.00	П. Даньо, Гарфілд	1.00
Я. Паладій, Лонґ Айленд	3.00	М. Мрочко, Трентон	1.00
В. Старицький, Вест Гейвен	3.00	І. Марич, Клівленд	1.00
М. Марушка, Шикаґо	3.00	Д. Стельмах, Шикаґо	1.00
М. Добош, Нюарк	3.00	Т. Музичка, Вайон	1.00
А. Меленький, Ґіброн	3.00	М. Дачкевич, Шикаґо	1.00
В. Шепелявий, Сиракюз	3.00	А. Ломака	1.00
Н. Шпук, Аліквіпа	3.00	А. Цебрій, Шикаґо	1.00
Я. Палій, Ню Йорк	3.00	Й. П. Гороско, Вестфілд	1.00
С. Воднарчук, Ню Йорк	3.00	С. Патронік, Альтуна	1.00
М. Гарас, Елмвуд Парк	3.00	І. Фаль, Монесен	1.00
Р. Зелицька, Балтімор	3.00	Є. Дуда, Філя	1.00
А. Житинська, Парквіл	3.00	Ю. Шарик, Плейнфілд	1.00
М. Скура, Таунтон	3.00	П. Чуприн, Філя	1.00
Й. Гус, Джерзі Сіті	2.00	М. Провода, Юньйондейл	1.00
М. Турко, Форд Сіті	2.00	А. Жук, Балтімор	1.00
І. Луковський, Форт Сіті	2.00	Д. Дереш, Шикаґо	1.00
О. Пирожинська, Бруклин	2.00	М. Олексів, Ню Йорк	1.00
В. Висоцький, Ню Йорк	2.00	С. Бізик, Амбрідж	1.00
С. С. Онуфрійчук, Авдубон	2.00	І. Михайлів, Честер	1.00
Т. Цішкевич, Клівленд	2.00	О. Качор, Кнокс	1.00
В. Сікора, Клівленд	2.00	С. Ференц, Джерзі Сіті	1.00
о. М. Притуляк, Пасайк	2.00	В. Майкович, Сиракюз	1.00
І. Вальницький, Нортфорд	2.00	С. Коберна, Спрінґфілд	1.00
М. С. Когут, Ню Йорк	2.00	Д. Куниця, Бруклин	1.00
К. Репа, Шикаґо	2.00	Є. Смішкевич, Ірвінґтон	1.00
О. Третяк, Кембрідж	2.00	Ю. Бахур, Гемтремк	1.00
Ю. Восчко, Шикаґо	2.00	О. Смулка, Бронкс	1.00
І. Децик, Вілімантік	2.00	Т. Шпур, Вілкс Барі	1.00
В. Пішко, Монесен	2.00	Т. Сорока, Фльораль Парк	1.00
В. Базарко, Лейквуд	2.00	А. Сенишин, Нюарк	1.00
Н. Парк, Ст Луїс	2.00	Ю. Мірчук, Монтерей Парк	1.00
О. Занденберґ, Бронкс	2.00	М. Мельник, Ню Брітен	1.00
І. Данилишин, Ню Йорк	2.00	А. Гнатишин, Ню Йорк	1.00
Й. Ярема, Плейнфілд	2.00	М. Чолій, Нюарк	1.00
о. П. Петруш, Смітміл	1.00	П. Пастернак, Шарон	1.00
М. Пелюшкевич, Клівленд	1.00	М. Бундик, Літл Фалс	1.00
А. Плаксій, Мерік	1.00	І. Островка, Юньйон	1.00
М. Сороковська,		І. Новосад, Елджін	1.00
Ст. Петерсбурґ	1.00	І. Лопушанський, Гемтремк	1.00
М. Столярчук, Шикаґо	1.00	Ф. Гайда, Дітройт	0.50

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ І МАЛЯЙЗІЇ ОФІЦІЙНО НЕ ЗАПРОСИЛИ на з'їзд азійсько-африканських голів держав і прем'єрів, який 29 червня має розпочатись в Альжирі. Проти приявности СССР запротестував Комуністичний Китай, а проти Маляйзії — Індонезія. Справу їх приявности вирішать закордонні міністри азійсько-африканських країн на 5 днів перед відкриттям конференції. Запрошення вислано 64 державам, з яких 37 відповіли вже позитивно. Альжирський президент Ахмед Бен Белла застерігся, що він погодиться на приїзд конґолійського президента Жозефа Касавубу, але не на приїзд прем'єра Мойсе Чомбе.

ВЛАДИСЛАВ ГОМУЛКА ДІСТАВ У СВОЇЙ ВИБОРЧІЙ ОКРУЗІ у Варшаві, у виборах до польського „парляменту" („сойму") — 99.3% голосів управнених до голосування виборців. У Кракові прем'єр Юзеф Циранкевіч дістав 94.4% всіх голосів. Польські комуністи йдуть вірно слідами своїх попередників з часу між двома світовими війнами, коли-то деякі кандидати з т. зв. Безпартійного бльоку пілсудчиків діставали — понад 100% голосів, отже, коли-то досипували до виборчих скриньок більше карток, аніж було управнених.

Українська громада стейту Міннесота вшановує національних героїв

Вже не раз згадувалося про активність української громади стейту Міннесоти, про наявність різних організацій, які активно працюють.

І не дивуйтеся, як я скажу, що в цьому році ми будемо відзначати тричі Травневі Роковини тих, що творили історію України й поклали своє життя за Батьківщину. Може де-хто скаже: роз'єднання, можуть домовитись. І я на початку ремствувала, а потім, подумавши, вирішила, що це добра ідея. Кожна організація або об'єднання організацій улаштовують академії, або пам'ятні вечори окремо, із різнородною програмою, не перевтомлюючи слухачів.

І так 30-го травня Організація Державного Відродження України, Золотий Хрест і МУН відбули святочну Академію, присвячену сл. п. С. Петлюрі і Є. Коновольцеві. Місце стале для всіх академій, це „Бентон Гол" в ІВКА в Міннеаполісі. Панна Оксана Мірза, улюблениця публіки, відкрила Академію співом американського гимну під фортепіяновий супровід панни Джін Фалк. Старшина Української Армії, інж. О. Гайдай, говорив про мету відзначення і віддання пошани Героям і представив головного промовця — проф. Юрія Пундика. Промовець виділив окремо постаті Отамана Симона Петлюри — як Голови Держави, який боровся за визволення України, і полковника Євгена Коновальця — як одного з активних оборонців Держави, та організатора і керівника політичної групи, що продовжувала боротьбу з окупантом. Обидва вони загинули від руки тих, хто тримає в лабетах поневолений український нарід. Доповідач підкреслив відрадне явище серед совєтської молоді, — наявність серед неї свіжих думок. Це є виявом того, що придушити вольного духа в українському серці навіть тиран не в стані. П. Пундик окреслив напрямні ОДВУ: об'єднання всіх українських національних сил в одному фронті допомоги визволенню України; ідейну мобілізацію українців в Америці на принципах взаємної пошани між усіма групами української спільноти. У визвольній дії особисті й групові інтереси мають бути підпорядковані вищим інтересам української справи; Правопорядок в українському житті — це необхідна передумова до співпраці всіх українських груп; Особлива увага до виховання української молоді в Америці на відданих і ідейних громадян української спільноти.

Студент Міннесотського університету, член організації МУН, Тарас Михалевич виконав на бандурі „Гомін із степів України" — Григорія Китастого. Павло Вітрик продеклямував „Баляду про побратимів" — Леоніда Мосендза під супровід бандури. — В другій частині програми були сольоспів панни Мірзи Оксани — „Ні, не співай пісень веселих" і „Розвійтеся з вітром" — муз. Я. Степового, акомпаніямент панни Джін Фалк. Збірну рецитацію поеми Т. Шевченка „Кавказ" виконали члени 6-го Відділу МУН — сестри Галя і Тамара Миронюк, Оксана Станиславів і Микола Кушнір. Кінець програми уквітчала собою і своїм співом п-і Оксана Бринь, виконуючи: — „Горить моє серце" сл. Лесі Українки, муз. Я. Лопатинського, „Каста Діва" — молитва Норми із оп. „Норма" — Белліні, „Чи довго ще, о Господи" сл. Л. Українки, муз. І. Білогруда. Акомпаніямент Р. Згодави. П-і О. Бринь почала український гимн, який підхопили присутні на залі.

В суботу, 5-го червня, Визвольний Фронт" — об'єднання організацій ООЧСУ, СУМ і ТУСМ влаштували Свято Героїв в шкільній залі церкви св. Константина.

В неділю 6-го червня відбулася академія, присвячена 39-ій річниці смерти Головного Отамана Симона Петлюри. Влаштували її організації — Громада церкви св. Юрія Переможця, ДОБРУС, ОДУМ, ОУРДП, Станиця Союзу Укр. Ветеранів, Т-во Прихильників УНРеспубліки, Т-во Сприяння УНРаді, УНДС, Відділ Роб. Союзу і 345 Відділ УНСоюзу.

Важко було б вмістити в одновечорову програму всіх, що бажають відзначити героїв свого народу, і тому відбулися аж три імпрези, в яких взяли участь молоді сили, які виросли вже на наших очах.

Валентина Єрмоленко

СОВЄТСЬКІ КРИТИКИ ПРО „ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ"

Закінчення зі стор. 2-ої

сто — і без оної. Він згадує А. Кримського, М. Возняка, О. Копиленка, Бориса Тена (М. Хомичевського), М. Лукаша, Г. Качуру, яким присвячено по рядкові чи й навіть зовсім їх поминено. А не поминено таких перекладачок, як Н. Адріянова, О. Пархомовська та інших менше вартісних. До найвидатніших зараховано Д. Мусієнка, Сергія Козака згадано за єдиний томик поезії (чи не за то, що написав музику до „Берізки" С. Крижанівського, відповідального редактора „Історії"), В. Буряка — за його роман „Тарас Журба" (того самого Буряка, що в колегії редакторів „Історії"). Жадним словом не згадано десятків імен письменників, без яких власне немає повної картини творчого процесу. Вони попадають під рубрику „та інші". Чомусь замовчано одеських та інших „периферійних" письменників.

Копиленко підкреслює необ'єктивність, дивну неузгодженість, алогічність, непослідовність багатьох характеристик і оцінок. І на кількох прикладах доказує це своє твердження, навівши висловлені опінії чи пак критики в „Історії" про повість Микитенка „Брати", про роман „Майстер корабля" Яновського, роман „Велика рідня" Стельмаха. Та сама цитата з них одного разу служить авторам за здравіє, а іншого разу — за упокій... Критичне слово упорядників „Історії" майже не доторкнулось переважної більшости прозових творів останнього часу, таких, як „Корабели" О. Сизоненка, „Арена" Д. Ткача, „Людина живе двічі" Ю. Шовкопляса, „Жила на світі вдова" І. Муратова, „За ширмою" Б. Антоненка - Давидовича, „Гнівний Стратіон" В. Земляка, романи Я. Баша і багатьох інших.

Замість того, — пише Копиленко, — щоб стати зразком принципової, вимогливої критики, зразком справді об'єктивного і всебічного розгляду літературного процесу, друге видання „Історії української радянської літератури" перетворилось на щось подібне до конгльомерату думок, оцінок, суджень, які часто самі собі суперечать.

Ці побіжні нотатки Копиленко вважає за вичерпні. Але є досить підстав заявити, що читач, у першу чергу молодь матиме з цього академічного видання вельми неповне уявлення про дійсний розвиток літературного процесу на Україні. І про це з усією прямотою сказав він авторам „Історії".

О. ПРІЦАК...

Закінчення зі стор. 2-ої

ли участь у протиполовецьких походах.

У центрі уваги „Слова о полку Ігоревім" лежить звернення-заклик київського князя із чернігівської династії, Святослава Всеволодовича. На першому місці він називає „власть сильнаго и богатаго и многовоя брата моего Ярослава" — тобто тодішнього князя Ярослава Всеволодовича, що, як відомо, не любив особисто брати участи в походах проти половців і волів з ними миритися.

Для нас особливо важливий віри „Слова", в якому окреслюється могутність Чернігівського Ярослава, який міг мати до своєї диспозиції сили всіх кочових та напівкочових держав евразійського степу. У тому вірші докладно передано політичну географію степу років 1185-1200.

Текст віріша: „А уже не вижду власти сильнаго и богатаго и многовоя брата моего Ярослава с Черниговскими былями, с Могуты, и с Татраны, и с Шельбиры, и с Топчакы, и з Ревучы, и с Ольберы..."

Тут подано назви „народів", тобто державних організацій, які були згадані в першій частині доповіді, наприклад:

„Могути" — староруський переклад назви „Баягут" (так, як „Половці" є перекладом тюркської назви „Кипчак"); про їх державу подано у конспекті першої частини доповіді — А, б.

„Татрани" — назва для несторіянських державних організацій в Монголії (див. І, Г; це „татар" плюс колективний суфікс (Ан) із редукцією ненаголошеної голосної другого складу: „татар" плюс (Ан) — татаран — татран.

„Ольбери" — це добре засвідчене ім'я головної династії у властивому степу. Про неї див. І, А, в.

Доповідач подав також докладну аналізу решти назов народів, згаданих у наведеному тексті, і підкреслив, що перелік їх цілковито покривається з поданою у першій частині доповіді політичною географією евразійського степу другої половини 12 століття.

Отже ясно, що автор „Слова о полку Ігоревім" був досконало обізнаний з державними організаціями свого часу. Лише наукові дослідження останніх років допомогли відтворити складні відносини у евразійському степу на початку нашого тисячоліття; європейцям у 18 столітті вони не були знані.

(Кінець)

ДО УКРАЇНСЬКИХ МУЗИК НА ЧУЖИНІ

Кілька місяців тому, підписаний помістив був у всій українській пресі на чужині оголошення-заклик до українських музик на чужині відносно видання Альбому Українських Музик на чужині, з проханням надсилати на його адресу свої автобіографії із знимкою до друку.

З огляду на те, що досі ще не усі українські музики надіслали свої автобіографії, речинець надсилання цих біографій продовжується до 1-го жовтня 1965.

Матеріяли слати на адресу:
M. Skala-Strarycкyj, Paris XI
125, Bd Richard Lenoir
France

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУВСЯ 13-ИЙ СОБОР...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на Богословський факультет у Колеґії св. Андрея, творення Парафіяльних Рад, де їх ще нема, краще забезпечення духовенства, роля народно-церковних шкіл у вихованні молоді, церковний орган й релігійно - виховна література, опіка над мішаними подружжями, бюджетові справи і т. п.

На загальній сесії в неділю (23 травня) відчитувались резолюції, що були зладжені на основі рекомендацій різних комісій, що їх сама резолюційна комісія приготовила по відношенні до різних питань ширшої діяльности і становища Церкви.

Вшанування Митрополита Іларіона і о. д-ра Савчука

Унеділю ввечері відбулася в Роял Александра Готелі спільна вечеря - бенкет, на якій вшановано Митрополита Іларіона з нагоди 25-ліття його Архипастирського служіння, в тому 14 років у Канаді, та о. д-ра С. Савчука з нагоди 45-ліття його висвяти на священика. Про заслуги Митрополита промовляв д-р Петро А. Кондра, професор Манітобського університету, а про заслуги о. д-ра Савчука — д-р Л. Г. Фарина з Едмонтону. Обом Почесним Ювілятам було вручено по-мистецькому виконані грамоти під рясні оплески цілої залі при повстанні із місць.

Оба почесні Ювіляти коротко промовляли після вручення їм громот.

Доповідь Митрополита

Третій день Собору (понеділок 24 травня) почався доповіддю Владики Митрополита Іларіона про стан Української Церкви в Україні. У цій доповіді, що була набрана на звукову ленту Сі-Бі-Сі для передачі в Україну, Митрополит гостро осудив знищення комуністичним режимом Української Православної Церкви, що спонтанно відродилась була в Україні з відновленням української держави і пройшла мученицький шлях з Митрополитом Липківським на чолі. Собор, вставши з місць, проспівав мученикам за віру Христову в Україні „Вічная пам'ять".

Торкнувся Митрополит різних екуменічних рухів, зокрема руху заініційованого Римом, виявом якого є Ватиканський Собор, та намагання українців католиків, в тому напрямі, щоб Українська Православна Церква взяла участь у тому Соборі. „Ми дали відповідь, говорив Митрополит, що наша Церква не може взяти ніякої участи у Ватиканському Соборі".

Після Митрополита промовляв о. д-р С. В. Савчук, принципал Колеґії св. Андрея. Він теж торкнувся екуменічних рухів та взаємин з іншими українськими православними Церквами, але головний зміст його промови зосереджувався навколо Колеґії, яка вже майже один рік працює в нових будинках на площі Манітобського університету.

Вибір членів Дирекції Колеґії

Частину Дирекції Колеґії св. Андрея вибирає Собор Церкви. На пропозицію судді Івана Соломона, що говорив в імені номінаційної комісії, Собор вибрав або перевибрав до Дирекції: д-ра П. А. Кондру, І. Г. Сирника, Андрія Павлика, Михайла Г. Гикавого, Миколу Залозецького, Тараса Монастирського, Мирослава Карпяка, адв. Івана Карасевича, М. Ревуцького.

Вибір членів Консисторії

Собор прийняв без змін запропонованих номінаційною комісією членів Консисторії в такому складі: голова Президії — о. прот. Тома Ковалишин, члени: о. митрат Володимир Слюзар з Монтреалу, о. Василь Сенишин з Оттави, о. Ф. Керніцький з Виндзору, о. Іван Стус з Вінніпеґу, о. Степан Ярмусь з Вінніпеґу, о. Володимир Слюзар з Канори, Саск., о. Степан П. Симчич з Едмонтону, о. Петро Сацевич з Ванкуверу. Світські члени Консисторії: д-р П. Смильський з Торонта, Василь Самець з Гемилтону, І. Г. Сирник з Вінніпеґу, В. Сарчук з Вінніпеґу, Дмитро Керелюк з Ріджайни, Юліян Стечишин з Саскатуну, Олекса Процюк з Саскатуну, Петро І. Лазарович з Едмонтону, Петро Міськів з Едмонтону. Головою Консисторії є Владика Митрополит. Інші Владики також входять у склад Консисторії без вибору.

До контрольної комісії увійшли: о. прот. Сергій Герус, Михайло Ласько і Борис Карпінський, а до Церковного суду: о. Остап Фляк, о. Василь Бойчук і Богдан Панчук, а П. Павлюкевич і о. С. Столярчук — заступники.

Цього разу членами Консисторії обрано половину нових людей, 9 перевибрано.

Собор закінчено закінчено в понеділок ввечері, саме перед вечерею. На Собор прибуло багато привітальних писем. Були й гості - священики з Америки. Провід Церкви думає тепер про скликання Надзвичайного Собору в 1968-му році. Того року припадатиме 50-літній ювілей Церкви. На Соборі впала думка відбути цей Собор в Саскатуні, бо це в тому місті почався в 1918-му році рух за організування в Канаді Української Греко - Православної Церкви.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, ч. 5445. З'явилися тубільці...

— Павіян мусить мати важливе значення для тих людей, — сказав Фіппс.

— Будьте обережні, — шептав Тарзан, — бо всі вони нас спостерігають...

Нагло чути було серію криків, які заморожували в жилах кров... Натовп тубільців вискочив та оточив людей.